

NÉPLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, József kir. herceg-utca 16.

DEMOKRATIKUS NAPILAP

Előfizetési árak: Egy óra 7.50 P
Negyedévre 31.— P
Félévre 40.— P

Lapzárta után érkezett:

Kaposvár, Szekszárd és Dombóvár a vörös hadsereg birtokába került

Moszkva, december 2. Sztálin marsall ma este külön napiparancsban közölte, hogy a 3. ukrán hadsereg elfoglalta Kaposvárt, Szekszárdot, Dombóvart, Paksot Bonyhadot és 300 községet.

Ne álljunk meg az első lépésnél

„Biztosítom magukat, hogy rövidesen magyar kormány alakul. Hiszem és remélem, hogy a magyar megújulás imén, Debrecenből fog kiindulni.”

Megértette az igazság tüzeiben felhevült tömeg a vezérkari ezredes szavait? Tudja-e, hogy a két egyszerű mondat mit jelent? Ez nem igazolása a csodavárók agyoncsépett, kézlegyintő kifogásainak: „Majd, ha kormány lesz, akkor minden megváltozik. Addig egyetlen dolgunk félrehúzódni, átvészelni a nehéz napokat.” Óriási tévedés! A kormány nem fog magától megszületni, — azt nekünk kell kiharcolnunk!

Nem elég a pusztulás, a romok felé majd rágörgetni a széles, vörös szőnyeget, hogy azon a várt esodatevők besétáljanak. Csak akkor lesz a közeljövőben kormány a háború vérfolyamából kimentett magyar népek, ha jettekkel bizonyítja, hogy megérdemli. Eber szemekkel figyelik a szövetséges hatalmak minden bátor lépésünket és minden tehellen siránkozásunkat.

A pénteki tömeggyűlés komoly lett volt az új magyar kormány eléréséért. Ne hagyjuk az igaz szavakat szétrebbenni, gyűjtsük össze szívünkbe őket. Ne hagyjuk a tüzes történelmi levegőt kihűlni, attól pirosodjék arcunk. Ne álljunk meg az első lépésnél! Még mindig mély, sötét pincében botorkálunk, lépünk feljebb, feljebb, hogy kijussunk végre a szabadság aranyfényébe. Mi ne csak higgyük és reméljük, de érjük is el, hogy a magyar megújulás Debrecenből induljon ki!

R. I.

Petrov tábornok seregei Kassa felé törnek

A vörös hadsereg a Délnyugat-országiól az Adriai tengerig terjedő 1000 km.-es arcvonalon folytatja előnyomulását. A németek minden kétségbeesett igyekezetük ellenére sem képesek a lábukat megvenni, mert nem áll rendelkezésükre megfelelő erő az egész arcvonal megszállására, csak sebtiben, más szakaszokról odavont egységekkel próbálják betömni holt írt, hol ott a réseket. Ez a taktika természetesen hatástalan a koncentrált szovjet támadásokkal szemben és a különböző frontszakaszokon egyformán tapasztalható, hogy

ideig-óráig tartható ellenállás után bekövetkezik a német védelmi vonal beomlása.

A németek most már nemcsak Magyarország területének felét veszítették el, hanem Pécs elesésével az egyik legkifünőbb szénbányavidéket is, úgyhogy a közvetlenül fenyegetett és Hatvan elfoglalásával az ország szívéből elvágták termelésének kiesése után, már csak a tatari szénvidék áll rendelkezésükre.

Míg a lengyel partizán csapatok állandóan támadják a délnyugat-országi német hadtápvonalakat,

a szlovákiai szovjet offenzíva

jól halad előre és most már közvetlenül fenyegeti Kassát. Petrov csapatai áttörték a német védelmi vonalat. Homonna elfoglalása után

átlépték az Ondava folyót és elfoglalták Trebisov (Tökecsrébes) fontos vasúti csomópontot.

Elesett továbbá Venkovec Eperestől 15 km.-re és Vojšice Kassától 30 km.-re.

A harcok során nagy hadizsákmány mellett a szovjet csapatok nagy véres veszteséget (1 nap alatt 1500 halott okoztak a német és magyar csapatoknak és egy hét alatt 3000 foglyot ejtettek).

A 3. ukrán hadsereg tovább folytatja előretörését Pécsről északra és északnyugatra. Ennek során újabb hatvan helységet szabadított fel, köztük Sásd fontos vasúti csomópontot, valamint Mágócs, Izmen, Mánka, Magyarhercelem Abaliget és Csikótöttös helységeket; ez utóbbi Dombóvartól 3 km-re fekszik és elfoglalásával sikerült

a Budapest—zágrábi fővonal átvágása.

A németek eddig ezen a szakaszon nagyjömegű hadianyag mellett 1500 halottat és 5000 foglyot veszítettek. A szovjet csapatok most Szekszárdot fenyegetik és 60 km.-re állnak a Balatontól.

A Balkán-félsziget északnyugati részén Titó tábornagy csapatai folytatják a német csapatok üldözését. A jugoszláv felszabadító hadsereg egységei legújában már

Trieszt környékére is betörték.

Kréta szigetén újonnan kiképzett és brit tisztek vezetése alatt

álló görög partizáncsapatok támadásba kezdtek a 10.000 németből és 5000 fasiszta olaszból álló helyőrség ellen.

A nyugati fronton

a német csapatok erős ellenállásukat kísérelték meg a 2. brit hadsereg hollandiai arcvonalán, sikertelenül. E szakaszon a németek már csak két hídfőállást tartanak a Maas nyugati partján, Venlo körzetében.

A középső rajnai arcvonalon Koslartól északra, Lindernnél heves harcok folynak, az amerikai csapatok az előző nap elfoglalt Lannersdorf környékét megtisztították. Düren és Jülich között

széles arcvonalon elérték a Róhr-folyót.

A Saar-vidéken az amerikai csapatok súlyos harcok árán négy ponton elérték a Saar folyót, megközelítették Saarbrücken-t és itt már 7 km mélységben

német földön nyomulnak előre. Itt a harcok már mindenütt a Siegfried-vonalért folynak.

Saarunionban elkeseredett utcai harcok tombolnak.

Elzászban a francia csapatok folytatják a 19. német hadsereg bekerítését és északi irányú előnyomulásuk során 10 km-re megközelítették Colmart és elfoglalták Rosenaut. Ugyanekkor a Strassburgból észak felé előretörő amerikai csapatok már

szombat
tábornok
mint a
6 „Magyar
— szintén
testvérei”-t
kedded-kedé-
látszik, ki
ég alól. —
ész, a leg-
a „Nem-
agymester-
artózkodók
l, Rajnis-
erral és a
yetemben.
s fidelissi-
gárság” vá-
mzetablók
ek közpon-
taton ide-
menekülők
ek, az elbó-
az élelmi
„szövetsé-
már ak-
ért pl. 20
Szálasi
nk szélén
kők tartják
re a Hűség
hány em-
yaló, ruha-
ig mindez
kítartanak”
lett.
szabadított
arországos
bra világo-
mondhatjuk
yünk meg-
adásra, —
Dunántúli
eről-percre
még a há-
szűlőzűdöl-
ot is elér-
szovjet
arnak.
parancsnok-
ak által ki-
segítségére
éből 2500
a lakosság
HIREK
kben fog-
hétfőn.
2 óra-
ak a „Kli-
! Vasár-
9-től 12-ig
zékházban
jelentkez-
ottság va-
délétől
zeti Szék-
ntos meg-
ottság va-
y János-u.
ezete ala-
p délután
s-u. 2.
István.
a István
omda- és
on,
16. szám.

Mérték után
tökéletes szabásu
férfi ruhát készít a
Tiszánuli Ruha és Fehérmű-
üzem. Vár-utca 2. Félémelet.
Fordítás, alakítás.

Hagenau külvárosában harcolnak.

A szövetséges légihaderő non-stop-offenzívája során súlyos támadást intézett Karlsruhe ellen. A haditengerészet repülői Norvégiában teljesen megbénítják a német hajózást, mely a norvégiai utánpótlás és kiürítés céljait volna hivatva ellátni. Így a szövetséges repülők legutóbb

11 szállító gőzöst és kísérő hajót pusztítottak el

vagy rongáltak meg súlyosan a biztosított német hajókaravánok sorából.

A szövetséges légihaderő parancsnoksága ma közleményt adott ki, mely szerint a csütörtöki Lipese és Saarbrücken elleni légitámadás vesztesége nem a tegnapi között 50 bombázó és 36 vadász volt, hanem csak 40 bombázó és 13 vadászgép volt a végleges megállapítás szerint.

Felhívás a polgárőrség
eddig szolgálatban álló
legénységéhez

A polgárőrök kötelesek a folyamatban lévő átvizsgálási és válogatási munka alatt is szolgálatban állni és kerületeiknél azonnal jelentkezni. A leszerelésről majd a napilapban is közléteendő rendőrkapitányi rendelet fog intézkedni.

Szotnyikov alezredes
meglátogatta
az egyetemet

Csütörtökön meglátogatta az egyetemet Szotnyikov alezredes, vármegyei katonai parancsnok. Kifejezte, hogy fontosnak tartja az egyetemi munka mielőbbi teljes megindulását, az előadások megkezdését. Az intézményt a legteljesebb jóindulatáról és támogató készségéről biztosította. Megígérte, hogy a teljes biztonság érdekében mindent elkövet, sőt ilyen irányú intézkedéseket a helyszínen is foganatosított.

Az egyetemen az előadások megkezdésére irányuló munkálatok kielégítően haladnak. Az elmenekült professzorok helyett már minden tárgykör ellátására alkalmas szakelődök állnak rendelkezésre. A hallgatók jelentkezése is a viszonyokhoz képest kielégítően folyik. Főleg medikusok és bölcsészek jelentkeznek, a teológusok és jogászok eddig csak kisszámúban mutatkoznak. A kellő számú előadóterem pár napon belül teljesen rendben lesz, az eddigi késedelmet is csak a munkaerőhiány okozta.

Az előadások megkezdésére vonatkozó hirdetmény valószínűleg már néhány nap múlva meg fog jelenni.

MAGYAR NEVELÉST

Ma sem olvashatjuk meghatottság nélkül Bod Péter 1766-i Magyar Athénásában, hogy Jászberényi Pál, I. Rákóczi Ferenc nevelője elment annakutána Angliába tanulni, az holott olyan híres gyermektanító mesterré lett, hogy Londinumban (Londonban) igen nagy jövedelmű iskolát tartana. Dagad a mellünk, mikor Bethlen Miklós, a 17. század legkülönb magyar emlékiratírója számot ad Jászberényi mesterének, Keresztúri Pálnak remek oktatásmódjáról. Pedig ezek ma már ismeretlen nevek. Erdélynek Apácai Csere János, a lángeszű pedagógus akkor a csillaga. Be sokszor sóhajtottunk föl sóváran az elmúlt sötét években, mikor olvastuk tanítási elveit és gyakorlatát: Miért is nem lehet most nálunk úgy, mint háromszáz évvel ezelőtt.

Ugyan mért nem lehetett? Elrepte közoktatásunkat egy sváb-agyú társaság. Mindent német kaptára húztak. Onnan másolták utasításait, onnan ollózták, lopkodták szempontjaikat, tankönyveik zömét. Történelmünket Habsburg-lakáj historikusokkal fogalmaztatták újra. (Nem Székfi Gyulára gondolok, noha kétségtelen, ő kezdte ezt a burg-ablaki újraértékelést, hanem majmolóira, a karrier-illatú székfi-bimbókra!) Irodalmunkat kilőgözték, megszapulták, költőinket

Férfi fehérműt

hozott anyagból is vállal
a Tiszántúli juta- és
fehérmű üzem
Vár-utca 2., félémelet.

kasztráltak, szalonfűvűvé fésülték. Egész modern szellemi életünket elrágalmazták, zúglerikálizmusuk hevében, szűkfejű erkölcsवादászatukkal, nemzetgyilkos alhazafiságukkal, irredentájukkal. Vagy ami még szörnyűbb bűn: agyonhallgatták korunk nagyjait. Igaz, nemcsak az utolsó negyedszázad lelkét terheli ez a szellemi tatárdúlás: megkezdődött nyomban a szabadságharc után, a Bach-korszakban, s folyt vígan a kiegyezés halálársangján. De soha nem rombolt pusztítóbban, mint épp a trianoni magyar földön.

Mikor aztán diadalmaskodtak az anyag kiválasztásában; s rendre kiirtották jobbszemű iskoláskönyveinket: utolsó mérenyletképen, az itt-ott még működő éposztónú nevelőkől a gerincmaradványokat is iparkodtak kioperálni. Rászabadították a tantermekre a német módszer hétféjű sárkányát. A tanító átváltozott aktagyárossá. Tanmeneten kotlott, óravázlatok halmazán görnyedt. Az ellenőrző hatóságának arra nem igen volt gondja, mekkora a diákokban a valódi nemzeti öntudat. Annál serényebben lovagoltak azon, perenyi pontossággal robog-e át a tanár az óravázlat menetrendjén.

Karácsony Sándor, a debreceni kollégium hagyományainak neveltje forradalmár hírbe keveredett, s az ő becületén rágódott hivatalos pedagógiánk minden

szobatiszta ölebecskéje: — csak azért, mert fölvetette a kopernikusi kérdést, hogy ha már neveink akarunk, nem volna talán célszerű azt is megnézni már egyszer, milyen is hát az az istenadta magyar gyerek. Ugyanazokon a srofikon mozog-e az eszekeke, mint a németeké? Karácsonyt kikiáltották zavarosfejűnek, mert előásta romjaink alól pedagógiánk ősi kincseit, a Jászberényiek és Apácaik hagyományát. Zúgtak, süvöltöttek a tanügy sötét berkei, mert magyar nevelést sürgetett, gyökeres magyar nevelést. Meg is mutatta ennek a módját. Föltárta a magyar észjárás alaptörvényeit. Bembizonyította, hogy egy néptől sem különbözünk annyira, mint Lajlán-túli szomszédainktól.

Minden állítását körülrikácsolta az országos felhőrdülés. Bósz politikai indulattal cáfolgatták. Csoda-e aztán, ha olykor már őt is elragadta a sok értelmetlen rágalom, a sok ingerült ellenérv? Az úttörők aranyás mohósága szintén szerepet játszik egyoldalú túlzásaiban. Rajongói minden szavára esküdtek, s még csak fokozták rossz hírét. Holott bizonyos, hogy pedagógiánk, ha valóban magyar akar lenni, nem kalandozhat többé más ösvényre, azon kell elindulnia, amelyet Karácsony Sándor vágott a germán őszbozótan át. Latoijuk meg vizsgálati eredményét, s rájövünk, hogy alaptétele ingathatatlan: más a magyar észjárás, mint a német, más módon kell hozzányúlni. Eljött az idő, hogy leszaggassuk közoktatásunkról a deutsche Methode (német módszer) polipjait, s átgúrjuk tanulóink világnézetét szabad magyar felfogással.

A nevelés alapfeladat, vele áll vagy bukik a jövő. Nem lehet többé apró tanügyi bizottságok korlátolt cezaromániájának prédául dobnni, mit tanítsunk. De amennyire döntő, amit tanítunk, éppoly fontos, hogyan.

Hadd állja a kritikát minden rendelkezés. Vitassuk meg problémáinkat nyíltan, demokratikusan, közérővel. Szóljunk a kérdéshez gatlás nélkül. Állapodjunk meg az alapelvekben, s híven hagyományainkhoz valóítsuk meg mielőbb a korszerű nemzetnevelést.

Juhász Géza.

ÉRTEŚITES! EZUTON
ÉRTEŚITJÜK A SZOCIÁLDE-
MOKRATA PÁRT TAGJAIT,
HOGY A PÁRT MÜKÖDESÉT
BETHLEN-UTCA 3. SZ. ALATTI
HELYISÉGÉBEN MEGKEZDTE.
PÁRTVEZETŐSÉG.

Az új amerikai külgyminiszter eskütétele

Washington, dec. 2. Edward Stettinius, akit Roosevelt elnök súlyos torokbaja miatt lemondott Cordell Hull helyébe külgyminiszterre kinevezett, a szenátus megerősítő határozata után, tegnap tette le a hivatali esküt Jackson, a legfőbb törvényszék elnöke és Hullné jelenlétében, aki kórházban apolt férje képviselőseleiben jelent meg.

Az új külgyminiszter beszédeben mindenekelőtt méltatta elődjének érdemeit; azután fogadalmat tett, hogy minden törelhetőt meg fog tenni az egész emberiség tartós és igazságos békejének megszervezése terén.

Szálasiék kétségbeesett kísérletei a fegyelem helyreállítására

A Szálasi-kormány a teljes szétzúllás stádiumában lévő fasiszta magyar hadsereg kézbe tartására a legdrasztikusabb rendszabályokkal kísérletezik. Legujabban a katonai rendőrséget ismét a legszigorúbban utasították, hogy a katonaszökevényeket, szabotálókat és lázadókat fokozott erővel üldözze: véreiket felhatalmazták, hogy akár tiszteket és kormánytisztviselőket is letartóztathassanak. A jelszó: nincs irgalom!

A magyar hadsereg fegyelmének meglazulásáról pedig hü képet ad az a moszkvai jelentés, mely szerint az utóbbi hetekben a vörös hadsereg naponta 500—1000, tulnyomórészt magyar foglyot ejtett: akkor is, amikor egyik magyar arcvonalszakaszon sem folytak erősebb orosz támadások.

Halál a német elnyomókra!

Birák, ügyvédek,
jogi doktorok

szíveskedjenek december 4., 5. napjain az alispáni hivatalban (Piac-utca 24. szám, Debreceni Első Takarékpénztár, I. emelet) személyesen, vagy írásban jelentkezni a törvénykezés munkájának megindítása céljából. Kérjük nevüket, állásukat, pontos lakcímüket közölni.

mérték után
tökéletes szabásu
férfi ruhát készít a
Tiszánuli Ruha és Fehérmű-
üzem. Vár-utca 2. Félémelet.
Fordítás, alakítás.

Az Arany Bika Nagyszálló

igazgatósága pályázatot hirdet a bombatámadások következtében megsérült

épületrészek helyreállítási munkálataira.

Vállalkozók írásbeli ajánlatait kérjük f. hó 10-ig benyújtani

FÜ
A de

Huszon

dőzés és

először je

munista

napokat

gyűlölet

italan m

szaronyo

kedtek r

bűn. m

berre, m

munista

dotunk

Es mi

kérni al

nemcsak

munista

volt. ha

ságé, mer

bármilyen

kus pár

zötté vá

ban.

Minden

dolkoz

vagy a

nyeret

már

Hitler zs

rosz vas

magyars

Me

Még to

kell azt

nemcsak

fasiszta

nácik

hanem m

sincs elin

agitatoro

gozni ak

toznak,

beszélnek

nek a né

változtat

gondolna

Vajjon

idejük v

atlanul

ják, hog

névtelen

denunciá

lik, hogy

perc, an

tái Szála

mokat r

szerelest,

és gabor

fel? Erre

nak talá

legesen e

fasiszus,

ugyanakk

fogytán

remitgét

emberek

arra, hog

nok elsz

jeszteni

népet.

Itt alk

nyugal

lesz m

megért

kell, de

denki.

Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontot!

A december 1-i fasisztaellenes népgyűlés jelentősége

Huszonöt évi bujkálás üldözés és megpróbáltatás után először jelent meg a Magyar Kommunista Párt a nép előtt. Sötét napokat éltünk át! Feneketlen gyűlölet szülte rágalmak, igazságtalan meghurcolások, csendőrszuronyok és elvakultság leselkedtek ránk. Nem volt nagyobb bűn, megbélyegzőbb jel emberre, mintha rásütötték: kommunista! Üldözött vadként bujdosunk saját országunkban.

És mi most mégsem számunkra akarunk! Mert ez a nap nemcsak a munkásság és a kommunista mozgalom ünnepe volt, hanem az egész magyarságé, mert a magyarság legjobbjai, bármilyen becsületes, demokratikus párthoz tartoztak is, üldözötté váltak az utolsó hónapokban.

Mindenki, aki magyarul gondolkozott, el kellett némuljon, vagy az illegális keserű kenyérért kellett velünk egye a márciusi sötét napok óta.

Hitler zsoldosai könyörtelen porosz vascsizmájukkal gázoltak a magyarság életébe, husába, az

élet megdermedt, a szó elhallgatott és csak titkos sóhajok kívánták, hogy vége legyen.

Elmult felülünk a vihar! A vörös hadsereg felszabadító katonái meghozták a városnak a nyugalmat: az óvóhelyek ajtajai megnyitottak, az emberek kitódultak a friss levegőre és hónapok óta először tudtak és mertek mélyet lélegezni a levegőn. Az élet, ha lassan és dőcögve is, de kezd megindulni, az üszkös romok tüze hunyófényben van: a gyárak a vadnáci pusztítások ellenére is újra dolgoznak, az üzletek kezdenek kinyitni, az emberek vállalkozókedve napról-napra nő.

De ugyanakkor, amikor örülünk a magunk felszabadításának, meg kell állapítanunk és mélységes szomorúsággal állapítjuk meg, hogy Magyarország másik fele még mindig fegyverrel a kézben segíti Hitlert az emberi értékek elleni háborújában. A magyarság még mindig Hitler utolsó csatlósaként önmaga ellen küzd.

Legyünk tisztában azzal, hogy minden lövés, amit a magyar katona lead, magát a magyarságot éri.

Még a saját portánkon sincs elintézve a fasiszmus

Még tovább kell mennünk. Még kell azt is állapítanunk, hogy nemcsak a Dunántúlon harcoló fasiszta hóhér-magyarok segítik a náciak kiszípolozó hadjáratát, hanem még itt a saját portánkon sincs elintézve a fasiszmus. Sötét agitátorok hintik a mélyt a dolgozni akaró emberek között, suttognak, rémitgetnek, sikerekről beszélnek, arról, hogy visszatérnek a németek és újra „üdvösre” változtatják a világot. Vajjon mit gondolnak ezek a hóhérisasok? Vajjon nem tudják, hogy az ő idejük véglegesen és visszahozhatatlanul lejárt? Vagy azt gondolják, hogy lehet lesz még egyszer névtelenül levelezni, feljelentgetni, denunciálni? Vajjon azt képzélik, hogy eljön még egyszer az a perc, amikor Hitler SS-es banditái Szalasi bandájával együtt malomokat robbanthatnak, tüzoltófelszerelést, gyógyszert rabolhatnak és gabonaraktaikat gyújthatnak fel? Erre a megváltásra várakoznak talán? Nem! Az az idő véglegesen elmúlt. Itt többé nem lesz fasiszmus. De jól vigyázzanak ugyanakkor, mert a nép türelme fogytán van velük szemben. A rémitgetés korszaka lejárt. Az emberek rájöttek az igazságra, arra, hogy a fasiszmus milyen konok elszántsággal törekszik terjeszteni a nyomort, butítani a népet.

Itt alkotó munka fog folyni, nyugalom, rend és biztonság lesz mindenki számára, aki megértette, hogy dolgoznia kell, de keservesen lakol mindenki, aki a fasiszmus után kívánkozik.

Nézzünk körül, a portánkon, mérjük fel erőnket, mi az, amivel mi is segítséget tudnánk nyújtani ahhoz, hogy ez az esztelen háboru, amit Hitler zsarnoki hódítási vágya zudított az emberiségre, végetérjen. A háboru még folyik, sőt még Magyarországon is folyik: nekünk magunknak az érdekünk, hogy minél hamarabb befejeződjék. Részt kell kérnünk a munkából. Ha kell, fegyverrel; ha nem, olyan eszközökkel és módokkal, ahogy azt a helyzet megkívánja.

Meg kell mutatnunk, cselekedetekkel kell megmutatnunk, hogy nem vagyunk ellenségek, de még csak közömbösök sem.

Tétlennek, közömbösnek lenni bűn

Nagyon hitványak lennénk, ha közömbösen néznők ezt a gigászi küzdelmet, amit a vörös hadsereg az emberiség, a népek felszabadításáért folytat. Hitvány dolog apró kényelmi szempont, kicsiny javakért síránkozni, zsugorin ülni csesebecséken, amikor mindent eldöntő háboru zajlik körülötünk. Mindenkinek meg kell értenie, hogy áldozni kell, hogy tétlennek, közömbösnek lenni bűn. Ugyanakkor azonban azt is meg kell érteni, hogy csak a bajt tetézi, ha munkátlanul lessük az idők jobbrafordulását, rettegve ülünk a padkán. Közben a földek vetetlenül maradnak, a termény betakarítatlanul hever és a jövő év éhezéssel fenyeget.

Helyreigazító nyilatkozat

A pénteki népgyűlés határozati javaslatáról a „Néplap” hiányos közleményt kapott. Az aláírások

névsora nem volt teljes. Ezért újólag, de most már teljes egészében közöljük:

Dr. Révész Imre
ref. püspök

Dr. Bánáss László
róm. kath. prépost-plébános

Dr. Vásáry István
Debrecen polgármestere

Dr. Juhász Nagy Sándor
a magyar népköztársaság volt igazság-minisztere

A Független Kisgazda Párt
nevében
Dr. Juhász Géza

A Magyar Kommunista Párt
nevében
Dr. Tariska István

Dr. Bodnár János

a Tisza István Tud. Egy. prorektora

Dr. Herpay Gábor
Hajdu vm. alispán

Dr. Sántha Kálmán
egyet. tanár, dékánhelyettes

Hátszeghy Ottó

vk. ezredes

Papp Gyula

szentszéki tanácsos, gör. kath. plébános

A Szociáldemokrata Párt
nevében

Kovács János

Találjunk végre egymásra, keressük meg a segítő kezét és közösen meneteljünk a szabadságszerető népek győzelme felé.

Ha ezt nem tesszük meg, ha nem ragadunk meg minden alkalmat, hogy leszámoljunk a zsarnoki fasiszmissal: menthetetlenül elvesztünk.

De mi, a Magyar Kommunista Párt hirdetjük, hogy lesz magyar újjászületés! Hirdetjük, hogy Magyarország felvirágzása még csak ezután következik el. Itt, a magyar függetlenség városában, ahol 1849 április 14. függetlenségi nyilatkozatának tisztelete és hagyománya évtizedeken át az önállóság és önrendelkezés szellemét oltotta az emberekbe, meg kell ragadnunk minden lehetőséget, hogy a magyar nemzet függetlensége ne csak szó, vagy vágyalom legyen, hanem valóság. Össze kell fogjunk erőnket az új, életerős, demokratikus Magyarország felépítésére.

A népnek kell kezébe venni sorsa irányítását, mert az elmúlt idők megmutatták, hogyha a nép ki van rekesztve a közéletből, ha nincs demokrácia, az ut feltétlenül az imperialista háboru borzalmaikhoz vezet.

Közösen akarunk haladni minden becsületes, jószándékú demokratikus erővel

Nem az ellenségeskedés belső villongás és egyenletlenség korát éljük. Mi, magyar kommunisták, vagyunk az elsők, akik félretesszük a múlt minden keserűségét, közösen akarunk menni minden becsületes, jószándékú demokratikus erővel a háboru győzelmes befejezése felé, a szabadságszerető népek felvirágzása felé. Ha minden becsületes magyar összefog és megteremtjük a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontot, akkor ezt a célt el is érjük.

De egyet sohasem felejtünk el. Nem felejtjük el a Hitler-csatlósok országpusztítását, rombolásait, nem felejtjük el sohasem, hogy ezért a háborúért ők a felelősök, nem felejtjük el a kiomlott vért, a tönkrebombázott városok romhalmazait, a feldúlt családi életet, a legyilkolt hazafiakat, akiket a Béke Pártból, a

és ez a demokrácia népi kell legyen: a nép demokráciája. Mert ki volt az, aki nem akarta Magyarországon a háborút? Egyedül a nép! Sokan ujjongva üdvözölték a hangos német jelentéseket „villámháborúik” sikeréről, arra azonban nem gondoltak, hogy Varsó, Rotterdam, Kiew, Charkow, Sztalingrad eleste nemcsak háborus siker, hanem szörnyű pusztulás, esztelen verontás, a kapzsi náci hódítók rablása. A nép azonban néma volt. Hiába próbálták a fasiszta háborus uszítók harcikedvre gerjeszteni, konokul, egyre csak azt hangoztatta: ez a háboru nem a mi háborunk és ebben nekünk keresni valónk nincs. Tudta, hogy a háboru lényegileg önmaga ellen folyik, s tudta, hogy abból csak katasztrófa származhat.

Neki lett igaza!

Magyarország legszörnyűbb katasztrófájának vagyunk szenvedői és ebből csak úgy gázolhatunk ki, ha minden erőnket összetéve igyekszünk megvalósítani a munkásság, parasztság és értelmiség széles demokratikus összefogását. És akkor lesz magyar újjászületés!

Dr. Tariska István,
a Magyar Kommunista Párt debreceni titkára.

Előfizetéseket a Néplapra vasárnap 10--1/1-ig veszünk fel

SAKSZERVEZETI HIREK

Felkérjük a debreceni nyomdai munkásságot, különösen a nyomdai munkásokat, hogy vasárnap, december 3-án délelőtt 10 órakor feltétlenül jelenjenek meg Arany János-utca 2. szám alatti szakszervezeti helyiségben.

Felhívjuk a bőripari munkásságot, hogy december 3-tól szakszervezetünknel beiratkozás végett jelentkezzenek. Arany János-utca 2. sz. I. em. Vezetőség.

— **Indulóban a vasúti forgalom.** Az Államvasutak debreceni szerve újból megkezdte munkáját. Egyelőre még szerény keretek között, de már indulóban a személyforgalom lebonyolítása. A polgári közönség Püspökladány irányába (orosz idő szerint 16 óra 20 perckor) napok óta utazhat a rövidesen Nagyvárad, Nyíregyháza, Szabán, Tiszafüred felé is megnyitott vasúti vonalokon. A vasúti teherszállítás a Nyíregyháza, Nagyvárad, Tiszafüred közötti útszakaszokon már szintén megindult.

Hajdúsági konzervgyár

Debrecen, Diószegi-út 2.

Előállít:

Gyümölcszirt, ételajat, szárított főzeléket, szárított tésztát, tengeridarát.

Vásárol:

Olajos magvakat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, cukorrépát, takarmányrépát, tengerit, gabonaféléket.

ISTENTISZTELETEK A REFORMÁTUS TEMPLOMOKBAN

Ma, vasárnap délelőtt 10 órakor D. dr. Révész Imre ref. püspök tart istentiszteletet a Kálvin-tér 17. szám alatti presbitériumban.

9 órakor lesz istentisztelet a Kossuth-utcai, mester-utcai, Árpád-téri, homokhegyi, csapó-kerthi, nyilastelepi és kerekhegyi templomokban.

Felhívások

Szoboszlai István autójavitó-üzem felhívja volt segédeit és tanulóit, hogy megbeszélés végett a régi helyiségben szerdán délelőtt feltétlenül jelenjenek meg.

A mezőgazdasági népiskolák beiratásai megkezdődtek. A beírástól kimaradt tanulók beírást hétlőn és kedden délelőtt folytatjuk (december 4. és 5-én) a Kishegyesi-úti Mezőgazdasági Népiskolában. Igazgató.

Felhívom a város területén fekvő összes mezőgazdasági üzemek tulajdonosait, hogy 1944. évi december hó 4., 9., 14., 19., 24. és 29. napjainak déli 12 órájáig külön-külön jelentsek be a gazdasági ügyosztályon (városháza, félmelet), hogy rizs-, cukorrépa-, tengeri-, napraforgó-, burgonya-, káposzta-, sárgarépa- és zöldségterményeikből az egyes időpontokig milyen nagyságú területről mennyit termeltek ki, s a felsorolt termények valamelyikével bevetett területeikből mennyi maradt még kitermelésen.

Debrecen, 1944. december 2.

Polgármester

Hangversenyek a Csokonai Színházban

Bizonyára tudomására jutott már Debrecen város közönségének, hogy a városi színház napok óta művészi előadású hangversenyek színhelye. Ezeket a hangversenyeket az orosz hadsereg 14 tagú zenekara tartja Schapiro S. B. karmester vezetésével. A zenekar nemcsak önálló számokkal szerepel, hanem ének-, tánc- és előadóművészeket is kíséri. A szólisták két kiváló énekesnő: Csernova L. R. és Voszjobnikova L. Mellettük kiváló színvonalat képviselnek Kharitonov és Busankevich számai.

A város vezetősége az orosz-magyar kapcsolatok kimélyítése és melegebbé tétele érdekében beadvánnyal fordult a város orosz parancsnokához, melyben kérte, hogy a hadsereg által rendezett hangver-

senyeken magyar művészek is részt vehessenek. A parancsnok ur készséggel támogatta ezt a törekvést, így a vasárnap, 1944. december 3-án d. u. 3 órakor tartandó hangversenyen már magyar művészek is fellépnek. Egészen véletlenül Debrecenben tartózkodik jelenleg a kiváló magyar zongoraművész Hemlich Lajos, kinek neve közismert a nemzetközi hangversenydobogókon. A rendezőségnek sikerült öt megnyerni a vasárnapi hangversenyre, melyen három Liszt-számmal fogja a publikumot gyönyörködtetni. Mellette a város közismert énekművésznője és tanára G. Hoór Tempis Erzsébet énekel három számot (Rimsky-Korsakoff, Kodály, Diczij) Galánffy Lajos zongorakísérettel. Reméljük, hogy Debrecen város közönsége nagy számmal vesz részt a vasárnapi hangversenyen, mely így az orosz-magyar barátság jegyében fog lezárni.

Apróhirdetések

Zongoratanítást vállalok, házhoz is elmegyek. Dávid Margit, Vigkedvő M.-u. 27. (A. 59.)

Zongora és vonóhangszerek javítását vállalom. Tonté, Varga-u. 15. (A. 50.)

Fűszerüzletnek helyiséget keresek Csapó- vagy Piac-u. környékén.

Jó husban lévő és jól fejelt teheneket keresek megvételre. Cím: Hodász Lukács-u. 9. sz. (A. 46.)

Fényképész segédnöket azonnal felvesz Berzékiműterem. (A. 43.)

Háztartási alkalmazottat azonnal felvesz Berzékiműterem. Piac-utca 38. (A. 42.)

Butorozott szoba kiadó Szabó Kálmán-u. 28. (A. 36.)

Kiadó egy szoba, konyha Sina Miklós-u. 33. Értekezni ugyanott. (A. 44.)

Mindenes leányt vagy asszonyt felvesz Szipál fényképész, Piac-u. 32. (A. 37.)

150 mázsa takarmány-cukorrépa eladó Gohér-u. 24. (A. 40.)

Magános férfi albérleti lakást keres az Árpád-téri részen. Papp János, Nyil.-u. 43. (A. 49.)

Magános idősebb nő házvezetőnek vagy bejárónőnek idősebb férfihoz azonnal felvételük Rakóczi-u. 51. (A. 50.)

Felhívás. Felkérlek mindenkit, aki bármit is tud, vagy hallott Kegyes István vasúti altsztről, aki október 18-án ment el hazuról, értesítse aggódó feleségét. Debrecen, Bujdosó-u. 46. (A. 38.)

Hat mázsa oltott mész eladó. Mikes Kelemen-u. 25. Vasárnap d. u. 2-4. (A. 52.)

Kölcsonkönyvtár nyitva a Hangya-udvarban 9-10, 2-4.

Férfi fehérnemű javítását és bébi ingek varrását vállalom. Özv. Urbanovicsné, Piac-utca 30., földszint. (A. 57.)

Péksegéd felvétetik Kálnizsi-utca 49., Csapókerth. (A. 55.)

Harisnyaszemfelszedést, fehérneműhímzést, gombhúrást, ruhahímzést, asztalozást, endlízést, hozott anyagból pulover- és kesztyűkötést vállal Nagy Gyula műhímző, Hatvan-utca 1. (A. 54.)

Házmester felvétetik Rakóczi-utca 10. (A. 67.)

Kárpitosmunkák készítését, javítását jutányosan vállalom. Kandia-u. 15., kárpitos. (A. 65.)

Molnárségédet felvesz Dávid-malom, Kishegyesi út 6. (A. 56.)

Házvezetőnek ajánlkozom magános tisztviselőhöz. „Házvezető” jellegre kiadható. (A. 63.)

Tulajdonostól vagy igazolt megbízottól vennék háló-, vagy kombinált butort, ágyneműt, függőnyt, szőnyeget. Iszák festéküzlet, Csapó-u. 17. (A. 64.)

Szobát keresek, esetleg konyhával. Közvetítőt díjazom. Kishegyesi-út 38. (A. 62.)

Szabni tanítók élelmezésért is, lakást adok. Beiratás reggel 10-ig. (A. 63.)

Közel gazdaságban tengeri, hagyma, napraforgó, zeller, répa részes betakarításra kiadó. Értekezni Honvéd-utca 41. vasárnap egész nap. (A. 66.)

Hölgyfodrász kisasszonyt felveszek. Szabó Ajtó-u. 26. (A. 51.)

Két fiatal nőt albérletbe felveszek. Lugosi-u. 6. sz., II. ajtó, tűzraktanya mögött. (A. 39.)

Egy könnyű kétlovas szekeret és egy lovat keresek megvételre. Kiss, Simonffy-u. 30. sz. (A. 71.)

Cipész- és eszmadia munkásokat azonnal felvesz és igazolvánnyal ellát. Cipőgyár, Böszörményi-út 3/b. (A. 51.)

Veszek, eladok, használt butort, ruhaneműt, más ingóságokat. Mező Gyula, József kir. h.-u. 50. (A. 26.)

Boros kelmefestő és vegytisztító üzemet megnyitotta Piac-u. 77.

Építési anyagok, analitizáló és cementlapok ismét kaphatók a Debreceni Működőgyár Föld-u. 2. sz. telepen, téglá pedig a Kishegyesi-út 459. sz. téglagyárában.

Mindenes főzőnő és bejáró takarítónő felvétetik Rakóczi Jenő-u. 7. Házfelügyelő. (A. 74.)

Malacokat, borjúkat felébe tartásra vállalom. Vasvári-utca 11., tűzraktanyánál. (A. 61.)

Üvegágót bármely áruban veszek. Berger üveges, Piac-u. 58. Simonffy-u. 17. (A. 48.)

Kétkerekű közlekedési veszek. Jován péküzlet, Mester-u. 16. (A. 11.)

Tiszta gyapju fekete férfiföltény esikis nadrággal eladó. Érdeklődni városháza, félmelet 5-ös szoba. Déli 1 óráig. (A. 13.)

A Debreceni Működőgyár felhívja a régi sparkoló és habkövező munkásokat, hogy a munkafelvétele céljából a gyárban jelentkezzenek.

Női szabóműhelyemet megnyitottam Kossuth-u. 18. szám alatti Zombor Károly. (A. 47.)

Vasalónő gyakorlati felvétetik. Boros kelmefestő, Piac-u. 77. (A. 70.)

Munkaadók figyelmébe! Szakmunkásokat, tisztviselőket, napszámokat, gazdasági ajánl a debreceni zsidó szövetség. Piac-u. 26. sz. (A. 51.)

Kovács Ferenc köntös és eszerepezőmester Hajó-u. 13. javítási munkálatokat vállal. (A. 12.)

Kabátok, kosztümök ruhák legszebb kivitelben készülnek Orbán Pirokka nődivatüzletében, Bethlen-utca 1. sz. (A. 61.)

Gép-, gyorsíró tisztviselő löbbéves irodai gyakorlati elhelyezkedést keres. „Komoly munkator” jellegre. (A. 58.)

Szerény nőnek butorozott szoba kiadó. Értekezni Közsztviselők. Kossuth-u. 7. (A. 52.)

HIRDETMEŒY

A bejelentő- és közmunkaellenőrzőlapok nyomása papírhiány miatt készenyvetett, úgyhogy a bejelentőlapok árusítása csak holnap reggel kezdődik meg a kerületi kapitányságokon (Hatvan-utca 30., Csapó- és Burgondia-u. sorok, Rákosi Jenő-u. 4.) és a közellátási irodákban (I. kerület: Bethlen-u. 13., II. kerület: városi adóhivatal udvarán, Sas-utca részben, III. kerület: Bethlen-u. 10., IV. kerület: városi adóhivatal udvarán, fogasztási adó helyiségében; külsőség, a nyak részére: városi adóhivatal udvarán helypénzkezelés helyiségében.)

A közmunkaellenőrzőlapokat a kitöltő bejelentőlapok alapján a rendőrségi bejelentő-hivatalban fogják kiállítani.

Kérjük a közönséget, hogy a közmunkaellenőrzőlapokat gondosan őrizze meg mert kartonhiány miatt csak gyengébb papírra volt nyomtatott. A bejelentő- és közmunkaellenőrzőlapok ára darabonként 20-20 fillér.

Rendőrkapitányság

Meteor mozgó

Ma vasárnap:

Menekülő ember

magyar vigjáték

Főszereplők: Tolnay Klári, Ajtay Andor. — Előadások kezdete: d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor Jegyelővétel 10 órától.

Vámörlési igazolványok kiadása

A Közélemezési Ügyosztály a vámörlési igazolványok kiadását megkezdte.

Minden termelő, vagy az a nem termelő, akinek akár kereset, akár bér, vagy haszonbér, vagy járandóság, akár ajándékozás, akár vásárlás útján buza-, rozskészlete van, a Közélemezési Ügyosztálytól vásárlási igazolványt kaphat, és pedig személyenként és havonként 20 kg. buza- vagy rozsa.

Vámörlési igazolványt a környékbeli községek lakosai saját községük előjáróságánál jelentkezhetnek, az ott kapott igazolvánnyal debreceni malomban isörölhetnek. A vámörlési igazolvány igénybejelentési lap benyújtásával a közlemezési kerületi irodától kell kérni és ugyanakkor az esetleg kiváltott kenyérjegyeket vissza kell szolgáltatni.

Malomoknak vámörlési igazolvány nélkül örömi szigorúan tilos. Csak november 25-ike után kiadott új vámörlési igazolványok érvényesek. Minthogy az üzemenkénti malomok száma és teljesítő képessége melyre esőkkel, a vámörlési liszt esere után történik. Egyelőre csak két hónapi fejadagnak megfelelő kenyérgabonát lehet öröltetni, ill. becserelelni.

A malom 100 kg. buzából 24 kg. mulasztat, 45 kg. kenyérlisztet, 17 kg. korpát köteles az öröltőnek kiszolgáltatni. Rozs öröltésénél 64 kg. rozslisztet és 24 kg. korpát. Más díjat az örölséért a malomnak felszámítani tilos.

Debrecenben ezidőszent a „Hortobágy” malom és a „Dávid” malom (Kishegyesi-út 6.) végez vámörlést, illetve csereörlést. Polgármester

HURAY

írógép-műszerészmester

írógépjavítást

vállal, irodagépet vásárol.

KOSSUTH-UTCA 39.

FELHÍVÁS

A KERESKEDŐKHÖZ!

Az orosz katonai parancsnokság rendeltetése utalással nyomtatékosan felhívom a város összes kereskedőt, hogy üzletüket azonnal nyissák ki. A nyitvatartási idő egyelőre naponta délelőtt 9 órától déli 1 óráig tart.

Ezen kötelezettség elmulasztása büntetést von maga után.

Debrecen, 1944. évi november hó 22.

Polgármester

Felelős szerkesztő: Radó István.

Felelős kiadó: Dr. Tariska István

Kiadja: a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat Debrecen,

József királyi herceg-utca 18. szám.